

GRUPA 08 – OSIGURANJA IMOVINE OD POŽARA I NEKIH DRUGIH OPASNOSTI**EU-U 08.01.
EU-U 08.02.****SARAJEVO - OSIGURANJE d.d.****USLOVI ZA OSIGURANJE
OD OPASNOSTI POŽARA I NEKIH DRUGIH OPASNOSTI****Predmet osiguranja****Član 1.**

1. Predmet osiguranja od opasnosti navedenih u Članu 2. ovih Uslova mogu biti sve stvari, osim onih koje su ovim Uslovima isključene iz osiguranja.

2. Osigurane su samo one stvari koje su navedene u polici, a prema slijedećim odredbama:

1) kod osiguranja građevinskih objekata i drugih nepokretnih stvari smatraju se osiguranim svi dijelovi građevinskog objekta, temelji i podrumski zidovi, sve ugrađene instalacije, sva ugrađena oprema (lift, centralno grijanje sa cisternom za gorivo, bojleri, uređaji za klimatizaciju, hidrofori i drugo). Osiguranjem zgrade u gradnji osiguran je i građevinski materijal na gradilištu namijenjen za ugradnju u građevinski objekat u izgradnji koji se osigurava po ovim Uslovima.

Samo krov i izgorivi dijelovi građevinskog objekta ne mogu se posebno osigurati.

2) kod osiguranja pokretnih stvari smatra se, ako u polici nisu stvari pojedinačno navedene već kao skup, da su osigurane sve stvari koje se nalaze na mjestu osiguranja i pripadaju osiguranom skupu. Stvari koje se naknadno unesu u taj skup moraju biti blagovremeno prijavljene osiguravaču.

Osigurane su samo one stvari koje su u vlasništvu osiguranika i licima koja sa njim žive u zajedničkom domaćinstvu. Ukoliko se posebno ugovori, osigurane su i stvari

trećih lica koja koriste osigurani objekat prema ugovoru o najmu.

3. Samo ako je posebno ugovoreno i u polici označeno osigurane su:

1) stvari radnika koji vrše službu na mjestu osiguranja, kao i stvari trećih lica primljene radi popravke, prerade, obrade, čuvanja, prodaje, u zalog, najam i na poslugu;

2) brane - masivno građene (od kamena, betona, metala) i nasute zemljom sa nepropusnim jezgrom i obložene čvrstim materijalom (kamen, beton i sl.) sa unutrašnje vodene strane;

3) željezničke pruge;

4) izgrađene obale, kejovi, lukobrani i propusti (kamen, beton, metal i sl.);

5) nasipi - obloženi i obzidani čvrstim materijalom (betonom, kamenom, asfaltom i sl.);

6) mostovi;

7) ograde, potporni zidovi, ceste, putevi, avionske piste, trotoari, popločana dvorišta;

8) žičane mreže sa stubovima - u vinogradima, hmeljskim nasadima, plantažnim voćnjacima i slično;

9) melioracije, regulacije i obloženi ili obzidani nasipi vodenih tokova - građene u skladu sa tehničkim propisima;

10) podzemne, nadzemne i podvodne mreže (vodovodna, kanalizaciona, telefonska, plinska, kablovska, električna i sl.) osim mreže koja je sastavni dio zgrade, kao i mreže na teritoriji industrijskog preduzeća;

11) sportski tereni, tereni dječijih igrališta, otvorena kupališta i klizališta;

12) novac i hartije od vrijednosti, stvari od plemenitih metala, neprerađeni plemeniti metali, drago kamenje, biseri, rijetke i dragocjene stvari, umjetničke slike i predmeti, nacrti, skice modeli i kalupi, isprave, rukopisi, zbirke, arhivski materijal, poslovne knjige, te podaci na računarskim memorijama.

13) stvari u rudnicima ispod zemlje;

14) zalihe stajskog đubriva;

15) stvari na izložbama, vašarima, sajmovima i u muzejima;

16) prikolice, samohodne radne mašine i traktori poljoprivrednih gazdinstava;

17) antenski uređaji i ostala oprema izvan građevinskog objekta

18) platnene, staklene i plastične nadstrešnice, samostojeće ili pričvršćene na zgradu.

4. Po ovim Uslovima ne mogu biti predmet osiguranja:

1) zemljišta, nepopločana dvorišta, brane i nasipi koji nisu izrađeni u smislu stava 3. tač. 2) i 5) ovog člana uslova, morska voda u preradi;

2) nasute obale, kejovi, lukobrani i propusti;

3) usjevi na struku, plodovi na stablu, rodni i nerodni nasadi (voćnjaci, vinogradi i sl.) osim stabala voćaka na okućnici;

4) kopnena motorna vozila, prikolice, samohodni strojevi, osim u slučaju iz stava 3. tačke 16) i kada sačinjavaju trgovačku zalihu u trgovinama, carinskim skladištima, radionicama na popravci, održavanju, čuvanju i slično;

5) plovni objekti na vodi;

6) vazdušne letjelice;

7) roba u prevozu;

8) ribe i druge životinje u tekućim i stajaćim vodama;

9) nepečene cigle (crijep) na otvorenom prostoru;

10) putevi bez donjeg stroja.

11) improvizovane i nepropisno izvedene plinske i elektro-energetske instalacije i improvizovani plinski uređaji i agregati.

Osigurani rizici (opasnosti)

Član 2.

1. Osiguranjem po ovim uslovima pruža se osiguravajuća zaštita od slijedećih opasnosti (osnovnih rizika):

1) požara

2) udara groma;

3) eksplozije osim eksplozije od nuklearne energije, ukoliko nije drukčije ugovoreno;

4) oluje;

5) grada (tuče);

6) udara sopstvenog motornog vozila i sopstvene pokretne radne mašine u osigurani građevinski objekat;

7) pada vazdušne letjelice;

8) manifestacija i demonstracija.

2. Ako se posebno ugovori i plati dodatna premija osiguravajuća zaštita se proširuje na jedan ili više dopunskih rizika:

1) poplavu i bujicu

2) izlivanje vode iz vodovodnih i kanizacionih cijevi, usljed pucanja istih

3) izlivanje vode iz splinker uređaja, usljed pucanja istih

4) klizanje tla i odronjavanje tla

5) snježnu lavinu

6) težina snijega

7) prodor oborinskih vode sa krova

8) zlonamjerna i obijesna djelovanja trećih lica

9) udar tuđeg motornog uvozila u objekat osiguranika

10) iscurenje tečnosti (lekaža) i izlivanja užarene tečne rastopljene mase

11) samozapaljenje zaliha

3. Osiguranjem su, kada se ostvari osigurani slučaj pokriveni:

1) štete od uništenja ili oštećenja osiguranih stvari prouzrokovane prilikom spašavanja (rušenja, iznošenja, ukazivanja pomoći i slično) usljed nastalog osiguranog slučaja

2) štete zbog nestanka osigurane stvari prilikom nastanka osiguranog slučaja, izuzev kod ostvarenja rizika manifestacije ili demonstracije

3) troškovi učinjeni za raščišćavanje i rušenje u vezi sa nastalim osiguranim slučajem na osiguranoj stvari, u visini određenoj prema članu 25 ovih Uslova

4) troškovi koje je osiguranik učinio kada je osigurani slučaj nastao na osiguranoj stvari za preduzete mjere radi

otklanjanja i smanjenja štete u visini određenoj prema članu 25 ovih Uslova.

4. Osiguravač je u obavezi da isplati naknadu samo u slučaju neposredne štete na osiguranoj stvari, a ne i posrednu štetu kao što je šteta usljed: gubitka zakupnine, gubitka prouzrokovanih obustavom rada, umanjenja mogućnosti upotrebe i usljed drugih sličnih gubitaka zbog nastalog osiguranog slučaja.

OBIM OPASNOSTI OD OSNOVNIH RIZIKA

Obim opasnosti od požara

Član 3.

1. Požarom se, u smislu ovih uslova, smatra vatra nastala izvan određenog ognjišta ili vatra koja je ovo mjesto napustila i sposobna je da se dalje razvija svojom sopstvenom snagom.

2. Ne smatra se da je nastupio požar i osiguravač nije u obavezi da plati naknadu ako je osigurana stvar uništena ili oštećena:

1) usljed izlaganja vatri ili toploti radi obrade ili u druge svrhe (na primjer u industrijskoj preradi, prilikom peglanja, sušenja, prženja, pečenja i sl.) ili usljed pada ili bacanja u ognjište (peć, štednjak i sl.);

2) osmuđenjem, oprljenjem ili progorenjem od cigarete, sprave za osvjetljivanje, žeravice, pegle, grijalice, peći i sl.;

3) usljed varenja ili zagrijavanja, kuhanja, dimljenja i sl.;

3. Osiguranjem od opasnosti požara nisu obuhvaćene:

1) štete na dimnjacima nastale u vezi sa vršenjem njihove funkcije.

2) štete na osiguranim električnim uređajima i vodovima, usljed dejstva električne energije prenapona ili zagrijavanja usljed preopterećenja, atmosferskih uticaja kao statičkih opterećenja, indukcije zbog atmosferskih pražnjenja i zbog sličnih pojava - jer se takve štete smatraju pogonskim. Međutim, Osiguravač je u obavezi nadoknaditi štetu od požara koji bi nastao djelovanjem električne energije i koji bi se poslije prestanka toga djelovanja samostalno razvijao.

Obim opasnosti od udara groma

Član 4.

1. Osiguranje od udara groma, u smislu ovih uslova, pokriva štete koje na osiguranim stvarima prouzrokuje grom dejstvom snage ili toplote, kao i štete od udara predmeta što ih je udar groma razorio ili bacio na osiguranu stvar.

2. Osiguranjem nisu obuhvaćene štete prouzrokovane prenošenjem električne energije preko vodova kao posljedice udara groma, atmosferskim pražnjenjem, kao i štete na zaštitnim osiguračima ma koje vrste, zaštitnim prekidačima, odvodnicima prenapona, gromobranima i sličnim uređajima nastale u vršenju njihove normalne funkcije.

Obim opasnosti eksplozije

Član 5.

1. Eksplozijom, u smislu ovih uslova, izuzev eksplozije od nuklearne energije, ukoliko se drugačije ne ugovori, smatra se iznenadno ispoljavanje sile zasnovano na težnji pare ili gasova za proširenjem.

1) Eksplozija sudova pod pritiskom (kotlova, cijevi i sl.) postoji samo kada su zidovi suda u tolikoj mjeri pocijepani da nastaje trenutno izjednačavanje unutrašnjeg i spoljnog pritiska.

2) Ako je u unutrašnjosti posude nastala eksplozija usljed hemijske reakcije, šteta koja od tog nastane na posudi pokrivena je osiguranjem i onda kada zidovi posude nisu pocijepani. Osiguranjem nisu pokrivena štete koje su posljedica smanjenja pritiska u posudi.

2. Osiguranjem nisu obuhvaćene:

1) štete na stvarima osiguranika prouzrokovane od miniranja koja se vrše u okviru njegove djelatnosti ili u okviru dozvoljene djelatnosti trećih lica;

2) štete na mašinama prouzrokovane od eksplozije u prostoru za unutrašnje sagorijevanje (cilindar motora);

3) štete od eksplozije koje su normalna pojava u procesu proizvodnje;

4) štete od eksplozivnog izduvanja iz peći i sličnih naprava;

5) štete od eksplozije biološkog karaktera;

6) štete usljed probijanja zvučnog zida;

7) štete od vodenog udara koji se u tunelima i cjevovodima pod pritiskom manifestuje kao eksplozija;

8) štete od eksplozije na sudovima pod pritiskom iz stava 1. alineje 2) ovog člana usljed dotrajalosti, pojave istrošenja ili prekomjerne naslage rđe, kamena, taloga, mulja na osiguranoj stvari, ali se naknađuje šteta na drugim stvarima u vezi sa nastalom eksplozijom.

Obim opasnosti oluje

Član 6.

1. Olujom, u smislu ovih Uslova, smatra se vjetar brzine 17,2 metra u sekundi odnosno 62 km na čas (jačine 8 stupnjeva po Boforovoj skali) ili više.

Smatraće se da je bila oluja ako je vjetar u kraju gdje se nalazi osigurana stvar lomio grane i stabla ili oštetiо redovno održavane građevinske objekte. U slučaju sumnje, osiguranik mora dokazati brzinu vjetra izvještajem hidrometereološkog zavoda, i sam snositi troškove istog.

2. Štete od oluje obuhvaćene su osiguranjem ako su prouzrokovana mehanička oštećenja osigurane stvari:

1) neposrednim dejstvom oluje;

2) neposrednim udarom predmeta koji je na osiguranu stvar oborila ili bacila oluja;

3) zbog prodora oborina (kiše, grada, snijega, leda) kroz otvore koje je načinila oluja.

3. Osiguranjem od oluje nisu obuhvaćene štete:

1) od prodiranja kiše, grada, snijega ili drugih nanosa kroz otvoren prozor ili druge otvore koji postoje na zgradi,

2) štete od kiše i drugih padavina na stvarima smještenim na slobodnom prostoru, pod nadstrešnicama i ostalim otvorenim zgradama, ukoliko drugačije nije ugovoreno;

3) od nanošenja snijega olujom ili od težine snijega;

4) na građevinskom objektu koji nije bio izgrađen prema standardima gradnje u tom mjestu, ili koji je slabo održavan ili je dotrajavao;

5) na folijama od vještačkog materijala na toplim lejama, a koje služe za

pokrivanje bilja neposredno ili u obliku tunela, ukoliko nije drugačije ugovoreno.

Obim opasnosti od grada

Član 7

1. Osiguranjem su obuhvaćene štete od uništenja i oštećenja osiguranih stvari koje prouzrokuje grad svojim udarom. Obuhvaćene su i štete od prodiranja grada i kiše kroz otvore nastale od padanja grada.

2. Osiguranjem nisu pokrivenе štete na staklima i folijama toplih leja i staklenika, ukoliko nije drugačije ugovoreno, kao ni štete na malteru (žbuki) fasade slabo održavanih ili dotrajalih građevinskih objekata.

Obim opasnosti udara sopstvenog motornog vozila i sopstvene pokretne radne mašine

Član 8.

Osiguranjem su obuhvaćene štete na osiguranom građevinskom objektu koje nastanu udarom sopstvenog motornog vozila ili sopstvene pokretne radne mašine.

Obim opasnosti pada vazdušne letjelice

Član 9.

1. Padom vazdušne letjelice, u smislu ovih uslova, smatra se pad vazdušne letjelice bilo koje vrste na osigurani objekat.

2. Smatra se da je nastao osigurani slučaj pada vazdušne letjelice ako se od neposrednog udara vazdušne letjelice ili njenih dijelova kao i predmeta iz vazdušne letjelice, osigurana stvar uništi ili ošteti.

Obim opasnosti manifestacije i demonstracije

Član 10.

1. Manifestacija i demonstracija, u smislu ovih uslova, smatra se organizovano ili spontano javno ispoljavanje raspoloženja grupe građana, osim u slučajevima ako su ona prouzrokovana ratnim operacijama pobunama, revolucijama, ustancima ili bilo kojim nemirima koji nastanu kao posljedica takvih događaja. Pokrivenе su samo one štete koje su nastale zbog manifestacija odnosno demonstracija, odobrenih od strane državnih organa.

2. Smatra se da je nastao osigurani slučaj manifestacije ili demonstracije ako je osigurana stvar uništena ili oštećena na ma koji način djelovanjem učesnika manifestacija i demonstracija (rušenje, demoliranje, razbijanje, paljenje, bacanje eksplozivnih naprava i sl.). Osiguravač nije u obavezi nadoknaditi ukradene ili odnesene osigurane stvari od strane manifestanata odnosno demonstranata.

OBIM OPASNOSTI OD DOPUNSKIH RIZIKA

Obim opasnosti poplave, bujice i visoke vode

Član 11.

1. Poplavom, u smislu ovih uslova, smatra se stihijsko neočekivano plavljenje terena i područja od stalnih voda (rijeka, jezera, mora i dr.):

1) usljed toga što se voda izlila iz korita ili provalila odbrambeni nasip ili branu

2) usljed izvanredno visoke plime i talasa na moru i jezerima

3) usljed nadolaženja vode iz vještačkih jezera.

2. Poplavom se smatra i neočekivano plavljenje vodom usljed naglog obrazovanja velike količine vodene mase koja nastane kao posljedica jakih atmosferskih padavina.

Osiguranjem od poplave obuhvaćene su samo štete prouzrokovane na osiguranom objektu koje nastanu za vrijeme poplave ili neposredno nakon što se voda povukla.

3. Bujicom se smatra stihijsko neočekivano plavljenje vodenom masom koja se slijeva po nizbrdnim terenima, po strminama, cestama i putevima, usljed jakih atmosferskih padavina

4. Visokom vodom smatra se voda koja prelazi svoju normalnu mjesečnu visinu i svoj protok, koji pokazuje najbliži vodomjer, kao i podzemna voda kao posljedica visoke vode. Za svaki pojedini mjesec normalan je onaj najviši mjesečni vodostaj u posljednjih 20 godina, pri čemu su isključene izuzetno velike visine vode ili protoka.

Osiguranjem su obuhvaćene štete i na hidrograđevinskim objektima od visokih voda.

5. Osiguranjem nisu obuhvaćene:

1) štete sa unutrašnje strane na cjevovodima, kanalima i tunelima prouzrokovane mehaničkim djelovanjem vode;

2) štete od gljivica usljed vlage;

3) štete od slijeganja tla kao posljedice poplave i bujica;

4) štete od podzemnih voda u uskopima, niskopima, podzemnim hodnicima i jamama rudnika;

5) štete od plavljenja vode izlivenne iz kanalizacione mreže, osim ako je do izlivanja došlo usljed poplave, bujice i visoke vode;

6) štete na stvarima smještenim u živim i suhim koritima potoka, rijeka i nasipa (inundaciono područje), ako se posebno ne ugovori;

7) štete na poluproizvodima, gotovim proizvodima, zalihama robe i materijalu koji nisu uskladišteni po važećim propisima (skadištenje na paletama).

8) štete na hidrograđevinskim objektima usljed podlokavanja sa spoljne strane, a na kanalima, tunelima i cjevovodima i štete usljed pritiska prouzrokovanog poplavom u smislu prethodnog stava, ukoliko se drukčije ne ugovori.

Obim opasnosti izlivanja vode iz vodovodnih i kanalizacionih cijevi usljed pucanja istih.

Član 12.

1. Izlivanjem vode, u smislu ovih uslova, smatra se:

1) neočekivano izlivanje vode iz vodovodnih i odvodnih (kanalizacionih) cijevi, iz uređaja za grijanje toplom vodom, parno grijanje, drugih uređaja i aparata koji su priključeni na vodovodnu mrežu, usljed oštećenja (loma, prsnuća ili otkazivanja uređaja za upravljanje i sigurnost) tih cijevi, uređaja i aparata.

2) neočekivano izbijanje pare iz uređaja za toplu vodu i parno grijanje.

2. Osiguranik je dužan da se brine za održavanje vodovodne i odvodne kanalizacione mreže, uređaja za grijanje toplom vodom i parno grijanje, kao i njihovu zaštitu od zamrzavanja.

3. Osiguranjem nisu obuhvaćene štete:

1) od izlivanja vode iz otvorenih slavina kao i iz odvodnih (kanalizacionih) cijevi ako je šteta nastala usljed zagušenja cijevi, osim ako je voda došla iz prostorija trećih lica

2) od loma ili prsnuća cijevi usljed smrzavanja

3) usljed dotrajalosti, istrošenosti i korozije;

4) gljivica usljed vlage;

5) gubitka vode i izgubljene dobiti;

6) na poluproizvodima, gotovim proizvodima, zalihama robe i materijalu koji nisu uskladišteni po važećim propisima;

7) nastale kao posljedica povreda dužnosti osiguranika iz stava 3. ovog člana;

8) od izlivanja vode iz oluka i cijevi za odvod kišnice, osim ako do izlivanja vode dođe iz cijevi za odvod padavina, koja je ugrađena u unutrašnjosti objekta;

9) slijeganje tla kao posljedice izlivanja vode iz vodovodnih i kanalizacionih cijevi;

10) na samim vodovodnim i kanalizacionim cijevima, uređajima za grijanje, uređajima za gašenje požara i sl, zbog loma ili prsnuća, osim ako se posebno ugovori.

Obim opasnosti izlivanja vode iz splinker uređaja usljed pucanja istih Član 13.

1. Izlivanjem vode, u smislu ovih uslova, smatra se:

1) neočekivano izlivanje vode iz sprinklerskog uređaja za gašenje požara, usljed oštećenja (loma, prsnuća ili otkazivanja uređaja za upravljanje i sigurnost) tih cijevi, uređaja i aparata.

2. Uređaji, cjevovodi i količina vode moraju udovoljavati važećim tehničkim propisima za splinkere, moraju biti najmanje jednom godišnje pregledani od strane ovlaštene institucije.

3. Osiguranjem nisu pokrivena šteta uslijed stvarne ili lažne aktivacije splinker uređaja, zamrzavanja splinker uređaja, kao i usljed zatrpanosti splinkerskih glava skladištenom robom.

Obim opasnosti klizanja i odronjavanja tla

Član 14.

1. Klizanjem tla, u smislu ovih uslova, smatraju se iznenadni pokreti zemljine površine na kosim terenima sa jasnim manifestacijama na površini tla i srozavanja koja za posljedicu imaju deformacije i pukotine na održanim građevinskim objektima, nastala u kratkom periodu klizanja.

2. Odronjavanje tla u smislu ovih uslova, smatra se otkidanje i pad materijala kao geološke pojave.

3. Smatra se da je nastao osigurani slučaj odronjavanja na osiguranoj stvari samo onda ako je materijal koji se odronio udario u osiguranu stvar i uništio je ili oštetio.

4. Osiguranjem od klizanja i odronjavanja tla nisu obuhvaćene:

1) štete od geoloških klizanja tla ako je tlo na kome se nalazi osigurani građevinski objekat već počelo da geološki klizi u trenutku zaključenja osiguranja;

2) štete od klizanja tla prouzrokovano djelatnošću čovjeka (usljed usijecanja i prokopavanja tla i sl).;

3) štete usljed slijeganja tla (ulegnuća i tonjenja);

4) štete od polaganog geološkog klizanja tla koje se ispoljava u manjim pukotinama na građevinskim objektima;

5) štete od živog pijeska, gorskog udara i zarušavanja u uskopima, niskopima, podzemnim hodnicima i jamama rudnika.

5. Osiguranjem nisu obuhvaćeni troškovi za saniranje tla.

Obim opasnosti snježne lavine

Član 15.

1. Snježnom lavinom u smislu ovih uslova, smatra se snježna masa u pokretu koja se otkida s planinskih strana.

2. Osiguranjem su obuhvaćene i štete prouzrokovane djelovanjem vazdušnog pritiska od snježne lavine.

Obim opasnosti težine snijega

Član 16.

1. Težina snijega, u smislu ovih uslova, smatra se težina po m² veća od 100 kg, koja prouzrokuje štetu na

osiguranoj zgradi i osiguranim pokretninama, u manje od 24 sata po prestanku snježenja.

2. Osiguranjem su obuhvaćene i štete nastale kao posljedica udara predmeta nošenih snijegom.

3. Osiguranje ne pokriva štete na neredovno održavanim i nenastanjenim građevinskim objektima, kao i troškove uklanjanja snijega.

4. Osiguranik je obavezan učestvovati u svakoj šteti sa 10 %, a ne manje od 2.000,00 KM, ukoliko se drugačije ne ugovori.

Obim opasnosti prodora oborinskih voda sa krova

Član 17.

1. Osiguranjem opasnosti prodora oborinskih voda su obuhvaćene štete na osiguranim stvarima:

1) nastale kao posljedica začepjenja odvodnih cijevi, žlijebova ili oluka, ako je do začepjenja došlo usljed grada ili nevremenom nanese stvari

2) nastale kao posljedica preobilja oborinskih voda koje odvodne cijevi nisu mogle odvoditi.

2. Osiguranje ne pokriva štete nastale zbog neredovno održavanih odvodnih cijevi, kao ni štete na samim olucima i cijevima za odvod.

3. Osiguranik je obavezan učestvovati u svakoj šteti sa 10 %, a ne manje od 2.000,00 KM, ako se drugačije ne ugovori.

Obim opasnosti zbog zlonamjernih i objesnih djelovanja

Član 18.

1. Osiguranjem su obuhvaćene štete na vanjskim dijelovima stalno nastanjenih i čuvanih građevinskih objekata, nastale zbog objesnih djelovanja trećih osoba. Osiguranjem su pokrivena štete koje treće lice prouzrokuje natpisima, crtežima i mrljama na fasadnim dijelovima osiguranog građevinskog objekta.

2. Ukoliko se posebno ugovori, i za to plati odgovarajuća premija osiguranja, osiguranje je moguće proširiti i za štete na unutrašnjosti objekta i na ogradama,

stalno nastanjenih i čuvanih građevinskih objekata, nastale zbog objesnih djelovanja trećih osoba. Osiguranjem su pokrivena štete koje treće lice prouzrokuje natpisima, crtežima i mrljama, kao i zlonamjerna oštećenja.

3. Osiguranjem nisu pokrivena štete:

1) na uređajima instaliranim na vanjskim i unutrašnjim dijelovima objekta (videonadzor, alarmni uređaji, uređaji protupožarne zaštite i sl.)

2) na antenama i pripadajućoj opremi

3) na stubovima, nosačima, konzolama, instalacijama i slično

4. Osiguranik je obavezan učestvovati u svakoj šteti sa 10 %, a ne manje od 100,00 KM.

5. Osiguranik je dužan da štete po ovom osnovu prijavi nadležnom Ministarstvu unutrašnjih poslova

Udar tuđeg motornog vozila

Član 19.

Osiguranje pokriva štetu na osiguranim zgradama i ogradama zbog udara tuđeg poznatog ili nepoznatog motornog vozila ili pokretne radne mašine koja nije u vlasništvu osiguranika. Osiguranik je dužan da štete po ovom osnovu prijavi nadležnom Ministarstvu unutrašnjih poslova.

Obim opasnosti iscurenja (lekaže) i obim opasnosti izlivanja užarene tečne rastopljene mase

Član 20.

1. Iscurenjem (lekažom), u smislu ovih uslova, smatra se iscurenje tečnosti odnosno gasova iz nepokretnih sudova, cisterni, cjevovoda i sl., ako tečnost iscuri zbog iznendanog kvara na ugrađenim uređajima za ispuštanje i utakanje tečnosti.

2. Neće se nadoknaditi šteta ako osigurana tečnost iscuri zato što su prskanje sudova i kvar na uređajima nastali usljed dotrajalosti, lošeg

održavanja posuda odnosno uređaja, lošeg zaptivanja i loše zaptivke.

3. Osiguranjem su pokrivena šteta samo na osiguranoj tečnosti odnosno plinovima, ukoliko nije drukčije ugovoreno.

4. Od opasnosti izlivanja užarene tečne rastopljene mase pokrivena je šteta koja bi bila prouzrokovana na osiguranim stvarima usljed neočekivanog izlivanja užarene tečne rastopljene mase iz mjesta određenog za ispuštanje i odvođenje i ako nije nastao požar. Šteta koja pri tome nastane na uređaju za topljenje i odvođenje nadoknadit se samo ako je prouzrokovana dejstvom rastopljene mase s polja.

5. Osiguranjem je pokrivena i šteta na rastopljenoj masi.

Obim opasnosti samozapaljenja zaliha

Član 21.

Opasnost samozapaljenja zaliha obuhvaćena je osiguranjem ako su zalihe uskladištene i ostale radnje izvršene po zakonskim odnosno tehničkim propisima.

Vrijednost predmeta osiguranja (osigurane stvari)

Član 22.

Vrijednost osigurane stvari je, ukoliko posebnim sporazumom nije drukčije ugovoreno:

1) za građevinske objekte - cijena izgradnje novog objekta prema cijenama u mjestu gdje se objekti nalaze, umanjena za iznos procijenjenog rabaćenja;

2) za zalihe robe, materijala i sirovina - nabavna cijena a ako je tržišna cijena niža od nabavne onda tržišna cijena uvećana za zavisne troškove;

3) za zalihe gotovih proizvoda i nedovršene proizvodnje kod proizvođača - proizvodna cijena, a ako je tržišna cijena niža od proizvodne - tržišna cijena;

4) za mašine, uređaje i instalacije, transportna sredstva i sredstva veze, inventar i predmete domaćinstva - nabavna cijena novih stvari umanjena za iznos procijenjenog rabaćenja (tehničkog i ekonomskog);

5) za šume - troškovi podizanja, odnosno vrijednost drvene mase, što se u svakom pojedinom slučaju mora odrediti;

6) za stvari od plemenitih metala, neprerađeni plemeniti metali, drago

kamenje, biseri, rijetke i dragocjene stvari, umjetničke slike i predmeti, nacrti, skice modeli i kalupi, isprave, rukopisi, zbirke, arhivski materijal, poslovne knjige, te podaci na računarskim memorijama - iznos sporazumno određen između osiguravača i ugovarača osiguranja. Ako taj iznos nije sporazumno određen stvari iz ove tačke smatraju se osiguranim najviše do protuvrijednosti od 200 KM po komadu, a do 1.000 KM po zbirki. U tom slučaju ukupna vrijednost naknade po komadu ne može biti veća od vrijednosti za zbirku.

7) za novac, hartije od vrijednosti, arhivsku građu, za muzeje i izložbe predmeta - iznos sporazumno određen između osiguravača i ugovarača osiguranja.

Mjesto osiguranja

Član 23.

1. Osiguranje važi za vrijeme dok se osigurane stvari nalaze na mjestu označenom u polici.

2. Osiguranje je u važnosti i onda kada se sve osigurane stvari prenesu sa mjesta označenog u polici osiguranja na neko mjesto u okviru sjedišta osiguranika odnosno mjesta stanovanja na teritoriji Bosne i Hercegovine, uz uslov da se osiguravač o tome blagovremeno obavijesti.

3. Stvari poljoprivrednih gazdinstava skupno osigurane jednom polisom osiguranja (paušalno osiguranje) osigurane su i dok se nalaze na zemljišnom posjedu, pijacama, na mjestu prerade, obrade, opravke i posluge. Ove se stvari smatraju osiguranim i pri prevozu i natrag, osim kada su u prevozu javnim saobraćajnim sredstvima

4. Sredstva preduzeća osigurana su i na mjestu obrade, prerade, opravke, kao i kod lica kojima su data na poslugu ili zakup.

5. Ako se osigurana stvar, prema prirodi upotrebe premješta sa jednog na drugo mjesto, potrebno je to navesti u polici osiguranja. U tom slučaju, ukoliko se ne mogu tačno označiti pojedina mjesta osiguranja, mjesto osiguranja je ograničeno na teritoriji Bosne i Hercegovine.

6. Osiguranje ne važi za vrijeme dok se osigurana stvar nalazi na izložbi, vašaru ili sajmu ukoliko se posebno ne ugovori.

Utvrđivanje naknade iz osiguranja

Član 24.

1. Visina naknade iz osiguranja utvrđuje se:

1) u slučaju uništenja ili nestanka stvari - prema vrijednosti osigurane stvari (član 22.) u vrijeme nastanka osiguranog slučaja, umanjenoj za vrijednost ostatka;

2) u slučaju oštećenja - u visini troškova opravke po cijenama materijala i rada u vrijeme nastanka osiguranog slučaja, umanjениh za iznos procijenjenog rabaćenja i vrijednosti ostatka, ukoliko nije drukčije ugovoreno;

Veći troškovi opravke koji su nastali usljed toga što su prilikom opravke na oštećenoj stvari učinjene izmjene, poboljšanja ili usavršavanja, padaju na teret osiguranika;

2. Za makadamske i šumske puteve priznaje se naknada za štetu na gornjem stroju samo u slučaju kada je istovremeno na istom mjestu oštećen i donji stroj. Za štete na donjem stroju naknađuje se najviše iznos troškova za izvođenje izgrađenog dijela stroja po projektu.

3. Ako je suma osiguranja manja od vrijednosti stvari u vrijeme nastanka osiguranog slučaja (podosiguranje), šteta će se nadoknaditi u srazmjeri između sume osiguranja i vrijednosti osigurane stvari.

4. Ako su stvari osigurane na "prvi rizik" od opasnosti čijim ostvarenjem nastane šteta, naknada će se platiti u visini nastale štete, a najviše do ugovorene sume osiguranja na "prvi rizik". Odredbe o podosiguranju u ovom slučaju se neće primijeniti.

5. U svakom štetnom događaju (osiguranom slučaju) obračunata naknada iz osiguranja se umanjuje za 10 %, a najmanje za iznos u protuvrijednosti od 1.000,00 KM, ukoliko se drugačije ne ugovori.

Naknada troškova

Član 25.

1. Na ime troškova učinjenih za raščišćavanje i rušenje u vezi sa nastalim osiguranim slučajem na osiguranoj stvari, osiguravač naknađuje neophodne izdatke za raščišćavanje i rušenje, ali ukoliko se drukčije ne ugovori, najviše do 3 % od sume osiguranja odnosno od stvarne

vrijednosti oštećene stvari kod osiguranja na sadašnju vrijednost, a od nove vrijednosti oštećene stvari kod osiguranja na novu vrijednost. U troškove raščišćavanja spadaju neophodni izdaci za raščišćavanje i čišćenje mjesta na kome je šteta prouzrokovana, kao i izdaci za odvoz ogorina, šteta i mulja do najbližeg mjesta dozvoljenog istovara. U troškove rušenja spadaju neophodni troškovi koje ugovarač osiguranja ima poslije nastanka osiguranog slučaja za rušenje preostalih oštećenih neupotrebljivih dijelova i njihovo odnošenje do najbližeg dozvoljenog mjesta istovara.

2. Osiguravač naknađuje neophodne troškove koje je ugovarač osiguranja učinio kada je osigurani slučaj nastao na osiguranoj stvari za preduzete mjere radi otklanjanja i smanjenja štete, pa i onda kada te mjere nisu bile uspješne, ali ukoliko se drukčije ne ugovori, najviše do 5 % od sume osiguranja odnosno od stvarne vrijednosti oštećene stvari kod osiguranja na svakovremenu stvarnu vrijednost, a od nove vrijednosti oštećene stvari kod osiguranja na novu vrijednost.

3. Ukupna naknada na ime troškova iz stava (1) i (2) ovog člana i na ime naknade iz osiguranja (član 24.) ne može premašiti sumu osiguranja odnosno stvarnu vrijednost štetom pogođene stvari. Neophodni troškovi za otklanjanje i smanjenje štete učinjeni po nalogu osiguravača naknađuju se i onda kada zajedno sa naknadom iz osiguranja (član 24.) premašuju sumu osiguranja.

4. U slučaju podosiguranja troškovi za raščišćavanje, rušenje, kao i troškovi za otklanjanje i smanjenje štete naknađuju se u istoj srazmjeri kao i naknada iz člana 24. osim u slučajevima kada su ti troškovi učinjeni po nalogu osiguravača.

5. Osiguravač nije u obavezi da naknadi troškove prouzrokovane za otklanjanje uzroka štete, kao i troškove intervencije vatrogasnog društva ili drugih organizacija čije je dužnost, prema karakteru poslovanja, da besplatno pružaju pomoć kad nastane osigurani slučaj.

**Važnost Opštih uslova za osiguranje
imovine****Član 26.**

Ukoliko nisu u suprotnosti sa ovim uslovima, na osiguranja zaključena po ovim uslovima primjenjuju se i Opšti uslovi za osiguranje imovine.

Stupanje na snagu**Član 27.**

Uslovi za osiguranje od opasnosti požara i nekih drugih opasnosti stupaju na snagu i primjenjuju se danom dobijanja saglasnosti Agencije za nadzor osiguranja Federacije Bosne i Hercegovine.

Za sve ugovore o osiguranju zaključene prije dobijanja saglasnosti Agencije za nadzor osiguranja Federacije Bosne i Hercegovine, primjenjuju se Uslovi za osiguranje od opasnosti požara i nekih drugih opasnosti utvrđenih Odlukom broj 01-520-080/07 od 19. 04. 2007. godine, a usvojenih Rješenjem Agencije za nadzor osiguranja FBiH broj 1.0.-021-790-1/07 od 27.08.2007. godine

Na osnovu članova 6., 8., 26., 32., 35. i 82. Zakona o društvima za osiguranje u privatnom osiguranju Agencija za nadzor osiguranja Federacije Bosne i Hercegovine svojim Rješenjem broj 1.0-059-335/14 od 03. 03. 2014. godine dala je saglasnost na navedene Uslove.